

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

UYUŞTURUCU MADDE BAĞIMLILIĞI VE YENİ BAĞIMLILIK TÜRLERİNİN ARAŞTIRILARAK BAĞIMLILIĞIN NEDENLERİNİN VE ALINACAK TEDBİRLERİN TESPİT EDİLMESİ MAKSADIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU TUTANAK DERGİSİ

15'inci Toplantı
12 Nisan 2018 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Yılmaz Tezcan'ın, uyuşturucu madde bağımlılığıyla mücadelenin önemine, Komisyonun şimdiye kadar yaptığı çalışmalara ve katılımlarından dolayı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Betül Sayan Kaya ile bürokratlara teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Betül Sayan Kaya'nın, Bakanlığın madde bağımlılığıyla mücadele alanında yaptığı çalışmaları hakkında sunumu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

UYUŞTURUCU MADDE BAĞIMLILIĞI VE YENİ BAĞIMLILIK TÜRLERİNİN ARAŞTIRILARAK BAĞIMLILIĞIN NEDENLERİNİN VE ALINACAK TEDBİRLERİN TESPİT EDİLMESİ MAKSADIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU

15'inci Toplantı

12 Nisan 2018 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ve Yeni Bağımlılık Türlerinin Araştırılarak Bağımlılığın Nedenlerinin ve Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi Maksadıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu saat 15.40'da açıldı.

Komisyon Başkanı Yılmaz Tezcan, uyuşturucu madde bağımlılığıyla mücadelenin önemine, Komisyonun şimdiye kadar yaptığı çalışmalara ve katılımlarından dolayı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Betül Sayan Kaya ile bürokratlara teşekkür ettiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Betül Sayan Kaya tarafından, Bakanlığın madde bağımlılığıyla mücadele alanında yaptığı çalışmaları hakkında bir sunum yapıldı.

Komisyon gündeminde görülecek başka konu bulunmadığından saat 17.12'de toplantıya son verildi.

12 Nisan 2018 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.40

BAŞKAN: Yılmaz TEZCAN (Mersin)**BAŞKAN VEKİLİ: Kerem Ali SÜREKLİ (İzmir)****SÖZCÜ: Gökçen ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya)****KÂTİP: Lütfiye İlksen CERİTOĞLU KURT (Çorum)**

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Madde Bağımlılığı Komisyonumuzun değerli üyeleri, çok kıymetli milletvekili arkadaşlarım, değerli uzman arkadaşlarım, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımızın değerli bürokratları, kıymetli basın; toplantı yeter sayımız vardır, 15’inci toplantımızı açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Yılmaz Tezcan’ın, uyuşturucu madde bağımlılığıyla mücadelenin önemine, Komisyonun şimdiye kadar yaptığı çalışmalara ve katılımlarından dolayı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Betül Sayan Kaya ile bürokratlara teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Sayın Bakanım, tekrar hoş geldiniz.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) – Hoş bulduk.

BAŞKAN – Madde Bağımlılığı Komisyonu olarak bugün 15’inci toplantımızı gerçekleştiriyoruz. Bu toplantımıza geçmeden önce birkaç hususu ve yaptığımız çalışmaları müsaade ederseniz sizinle paylaşmak istiyorum.

Malum, Uyuşturucu, Madde Bağımlılığı ve Yeni Bağımlılık Türlerinin Araştırılarak Bağımlılığın Nedenlerinin ve Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi Maksadıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu 2 Kasım 2017 tarihinde, 4 siyasi partinin ortak önergesiyle ve destekleriyle kuruldu. 10 Ocak 2018 tarihi itibarıyla da çalışmalarına başladı. Üç aylık bir çalışma süreci gerçekleştirdik, üç ayımızı da doldurduk. Son birkaç görüşmemiz, birkaç tane de il ziyaretimiz var.

Siz de biliyorsunuz, madde bağımlılığı bir beyin hastalığı maalesef. Sadece bireyi etkilemiyor, bütün toplumu, aileyi, bir milleti etkiliyor. Hatta terör kadar ve terörden daha önemli bir tehdit olarak görüyoruz. Çünkü dünya üzerinde baktığınızda -söylenilen rakamlar, istatistikler- petrol rantının birinci sırada, silah rantının ikinci sırada, uyuşturucu madde kaçakçılığının, uyuşturucu madde rantının da üçüncü sırada olduğuyla ilgili Birleşmiş Milletlerin bir raporu var. “Peki, rakam ne kadar?” dersiniz, 1,3 trilyon dolar. Gerçekten çok büyük bir rakam. Türkiye’yi konumlandığımızda, Türkiye bu coğrafyada en önemli kavşak ve geçiş noktalarından bir tanesi. Maalesef, doğal uyuşturucu maddelerin yüzde 95’inden fazlası Afganistan’da üretiliyor, bir kısmı Pakistan’da üretiliyor. Bu yüzde 95’in üzerindeki doğal uyuşturucu maddeler üç yolla, kuzey yolu Rusya üzerinden Avrupa’ya, “Balkanlar yolu” dediğimiz Türkiye-Balkanlar üzerinden Avrupa’ya, “güney rotası” dediğimiz de Akdeniz üzerinden Avrupa’ya ulaşıyor. Ancak, sentetik birtakım “cannabinoid” uyuşturucular, fabrika usulü, formüllerinde birtakım değişiklikler yapılarak üretilen uyuşturucu maddeler de maalesef Avrupa Birliği ülkeleri içerisinde en çok Hollanda, Belçika gibi Avrupa ülkelerinden direkt bizim Balkanlar ve Türkiye rotası ve Türkiye’de kalıyor. Bir kısmı Orta Doğu ülkelerine, Arap ülkelerine gidiyor. Her iki noktadan baktığımızda, Türkiye bir hedef ülke hâline getirilmiş. Biz, yaptığımız incelemelerde ve görüşmelerde

Avrupa’da –özellikle Londra ve Berlin’de de birtakım görüşmeler incelemeler yaptık- sorduk: “Siz, Belçika, Hollanda üzerinden, Almanya üzerinden Türkiye’ye geliyor, bunu niye önleyemiyorsunuz?” Böyle çok doyurucu bir cevap yok. Burada özellikle Avrupa Birliği ülkelerinde, Hollanda’da, Belçika’da ve diğer Avrupa Birliği ülkelerinde yapılan sentetik uyuşturucuların üretiminin ve arzın mutlaka önlenmesi gerektiğini basın yoluyla iletmek istiyorum.

Bir de Afganistan’da, biliyorsunuz, Amerika Birleşik Devletleri oraya demokrasiyi, insan haklarını getirmek için askerlerini konuşlandırdı fakat baktığınızda, yüzde 95’ten fazla doğal uyuşturucu, afyon gibi, esrar gibi uyuşturucular maalesef Afganistan’dan, Pakistan’dan, doğudan Türkiye’ye geliyor. Son zamanlarda da yüzde 50 bir artış var. Şunu sormak lazım: Amerika Birleşik Devletleri bunu önleyebilir mi? Önleyebiliyorsa neden önlemiyor, önlemiyorsa neden önlemiyor? Burada kamuoyuyla paylaşmamız gerekiyor.

Ben sözlerimi tamamlarken birkaç hususu daha dile getirip sözü size bırakacağım Sayın Bakanım.

12 milletvekilimizle Komisyon çalışmalarımızı yürüttük. 7 AK PARTİ’li, 3 CHP’den, 1 MHP’den, 1 de HDP’den olmak üzere toplam 12 milletvekilimiz var. 2007 ile 2016 yılları arasında madde bağımlılığına bağlı olarak 2.148 vatandaşımızın vefat ettiğiyle ilgili... Bu gerçekten...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) – Toplam sayı mı?

BAŞKAN – Yani şu ana kadar bize gelen sayı ama sizde yeni rakamlar varsa, onları da almak isteriz.

Bizim için 1 vatandaşımız bile çok önemli. Bizim bunu önlemek için her türlü çalışmayı yapmamız gerekiyor.

Toplam şu ana kadar 91 kişiyi dinledik. Bu süreç içerisinde 14 toplantı gerçekleştirdik, bu bizim 15’inci toplantımız. 6 bakanımız, 1 komisyon başkanımız, 21 akademisyen, 18 kamu kurumunun temsilci, 5 eski kullanıcı, 3 sivil toplum kuruluşu temsilcisi, 3 gazeteci, 1 belediye başkanı, 1 de cumhuriyet savcısı olmak üzere 91 kişiyi dinledik. Sizden önce de Gençlik ve Spor Bakanımız, Rize Milletvekilimiz Sayın Osman Aşkın Bak; İçişleri Bakanı, Trabzon Milletvekili Sayın Süleyman Soylu; Milli Eğitim Bakanımız, Sivas Milletvekilimiz Sayın Doktor İsmet Yılmaz; Sağlık Bakanı, Samsun Milletvekilimiz Sayın Doktor Ahmet Demircan; Adalet Bakanı, Gaziantep Milletvekilimiz Sayın Abdulhamit Gül; Başbakan Yardımcısı Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu Başkanı, Erzurum Milletvekili Sayın Recep Akdağ’ı dinledik. Bugün de Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı, İstanbul Milletvekili Sayın Doktor Fatma Betül Sayan Kaya’yı dinleyeceğiz.

Tekrar hoş geldiniz.

Sözü size bırakıyorum.

III.- SUNUMLAR

1.- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Betül Sayan Kaya’nın, Bakanlığın madde bağımlılığıyla mücadele alanında yaptığı çalışmaları hakkında sunumu

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok kıymetli Komisyon üyeleri, değerli basın mensupları; ben de hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Bugün, Komisyonunuzda, Bakanlığımın madde bağımlılığıyla mücadele alanında yaptığı çalışmaları paylaşmak üzere, sizleri bilgilendirmek üzere bulunuyorum. Davetinizden ötürü teşekkür ediyorum.

Madde bağımlılığı tüm dünyada olduğu gibi ölkemiz için de gerçekten ciddi bir tehdit. Hükümetlerimiz bu ciddi tehdidin farkında olarak bu konuda gerçekten çok gayretli, özel çalışmalar yaptı. Biz madde bağımlılığını sadece bireyi tehdit eden bir sorun olarak görmüyoruz, aynı zamanda aileyi, tüm toplumu tehdit eden bir sorun olarak görüyoruz ve gençlerimizi, ailelerimizi, toplumumuzu uyuşturucunun zararlı etkilerinden korumak üzere, Bakanlık olarak da Uyuşturucuyla Mücadele Yüksek Kurulunun üyesi olarak -ki yeni adıyla Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu oldu- üzerimize düşen sorumlulukları yerine getiriyoruz. Hükümetimiz bu konuya son derece büyük bir önem vermekte ve bununla mücadele için de gerekli adımları atmaktadır ama bu, sadece Hükümetin değil aslında tüm toplumumuzun millet olarak el birliği içerisinde mücadele etmesi gereken çok önemli bir alan. Bir annenin, bir toplantı esnasında ya da bir yerdeyken, bir kadın, Aile Bakanı olarak benim yanıma gelerek koluma yapışması ve “Bana yardım edin, evladım madde kullanıyor.” demesi karşısında bizim tüm mekanizmalarımızla anneye, evladına destek olabilmemiz bizim için gerçekten çok önemli. Ben Aile Bakanı olarak özellikle annelerin, gençlerimizin, geleceğimizin korunması adına bu çalışmaları son derece önemsiyorum ve Bakanlık olarak üzerimize düşeni en iyi şekilde yerine getirmek için gece gündüz demeden çalışıyoruz. Biz bu mücadelemizi tüm kamu kurum ve kuruluşları, bakanlıklarımız, sivil toplum kuruluşlarımızla birlikte dayanışma içerisinde, koordinasyon içerisinde yürütüyoruz.

Benden önce birçok bakanımızı zaten misafir etmişsiniz, onlar da detaylı anlatmıştır.

Başta gençlerimiz olmak üzere, uyuşturucuyla mücadele alanında tüm toplumumuzu korumayı önceleyen çalışmalarımız için, sizlerin de bildiğı gibi, 2016-2018 Ulusal Uyuşturucu ile Mücadele Strateji Belgesi ve Eylem Planı çerçevesinde çalışmalarımızı yürüttük ve yürütüyoruz.

Ulusal Uyuşturucu ile Mücadele Eylem Planı’nda yer alan eylem ve faaliyetler öncelikle Sağlık Bakanlığımızın koordinasyonunda, bizim Bakanlığımız ve ilgili diğer bakanlıklarımız ve sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla, Uyuşturucu ile Mücadele Yüksek Kurulunda ve teknik ekip, teknik kurul vasıtasıyla da izlenmekte ve çalışmalar sürdürölmekte.

Bu çalışmalarda bizim Bakanlığımıza, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına düşen görev, araştırma, sosyal uyum süreçlerini yürütme ve talep azaltımı noktasında, özellikle bireylerin, ailelerin bilinçlendirilmesi noktasında farkındalık çalışmalarının sürdürölmesi. Üç alanda biz Bakanlık olarak hizmetlerimizi sürdürüyoruz.

Sayın Başkanım, kıymetli Komisyon üyeleri; biz, Eylem Planı kapsamında, öncelikli olarak genel ve genç nüfusa yönelik uyuşturucu kullanım yaygınlığı ve madde bağımlılarının sosyal ihtiyaçlarını tespit etmeye yönelik çok önemli araştırmalar öngördük.

Gençlik dönemi, biliyorsunuz, sosyal değışimlerin, dönüşümlerin en hızlı yaşandığı dönemler. Bunun için genel durumun, gençlerin eğilimlerinin bilinmesi, geleceğe yönelik toplumsal planlamamızın, politikalarımızın belirlenmesi de bu anlamda çok çok önemli.

Bakanlık olarak, geçtiğimiz sene, 2017 yılında bu alanda yapılmış en geniş kapsamlı araştırmayı gerçekleştirdik. “Türkiye Üniversite Gençliği Profil Araştırması” dediğimiz TÜGPA araştırmamızı gerçekleştirdik.

Bu çalışmamız, sadece gençlerle ve gençlik üzerinde ölkemizde yapılmış ilk profil araştırması olma özelliğini taşımasının yanında, aynı zamanda çok yüksek katılımlı, 33 ilde 68 farklı üniversiteden 21.156 öğrenciyle görüşölerek gerçekleştirildi.

Bu araştırmayla, gençlerimizin aile yapısı, alışkanlıkları, travma deneyimleri, sigara, alkol, madde kullanım alışkanlıklarını araştırdık. Aynı zamanda, gençlerimizin hizmet aldığı birimlerin uzmanlarından, gençlerin sigara, alkol ve madde kullanımlarının altında yatan nedenleri de incelediğimiz bir araştırma oldu.

Araştırmanın sonucunun, Bakanlığımıza ve gençlere hizmet veren ve bu konuda sosyal politika üreten tüm kurum ve kuruluşlara ciddi ödevler, sorumluluklar yüklediğini gördük ve araştırmanın tamamlanmasının ardından hemen ileri analizini çalışmaya başladık, 2019 yılı içerisinde de bu araştırmanın yenisini tekrarlamayı planlıyoruz.

Diğer çok önemli bulduğumuz bir alan çalışması -Millî Eğitim Bakanımız da belki bahsetmiştir- ortaöğretim dönemindeki gençlerimize yönelik 14-19 yaş arası eğitime devam eden gençlerde bağımlılık araştırması. Bu çalışma da aslında çok önemsedikimiz, önemli bulduğumuz, gençlerimizin, özellikle ortaöğretim çağındaki çocuklarımızın alışkanlıklarını inceleme noktasında ve politika üretme noktasında önemsedikimiz bir araştırma.

Bugün 40 Avrupa ülkesinde uygulanan Alkol ve Diğer Uyuşturucu Kullanımına Yönelik Avrupa Okul Araştırması, ESPAD kısa adıyla, Türkiye uygulaması olacak nitelikte bir araştırma. Bu yıl içerisinde tamamlamayı planladığımız bu araştırmayı da yine Millî Eğitim Bakanlığımızın sorumluluğunda, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı katkılarıyla sürdürüyor, yürütüyoruz. Ortaöğretim çağındaki gençlerimizin sigara, alkol ve madde kullanımına dair mevcut durum ve eğilimlerini bu araştırmayla tespit etmeyi hedefliyoruz.

Ankete dayalı bu iki alan çalışmasının dışında, mevcut durumun aslında dinamik bir şekilde tespiti için bizim çok önemli bir veri kaynağımız da var, ondan da burada, Komisyonumuza bilgi vermek isterim. Kısa adı ASDEP olan, Aile Sosyal Destek Programımız. ASDEP konusunda da Komisyonumuzu bilgilendirmek isterim.

Aslında, bu ASDEP, ülkemizde sosyal hizmetler alanında bir milat olarak gördüğümüz, Bakanlığımızın çok önemseydiği yeni bir projemiz. Biz, yeni dönemin, yeni sosyal hizmetler döneminin miladı olarak ASDEP'in başlangıcını alıyoruz.

Çok hızlı bir değişim var günümüz dünyasında, aile yapısı da bu hızlı değişimden, dönüşümden en fazla etkilenen kesim, toplumun ana eksenini oluşturan aile yapısının da bu değişimden etkilendiğini görüyoruz.

Ben Bakan olarak göreve geldiğimde ASDEP mülakatlarına başladık. 1.500 ASDEP elemanımızın; psikolog, sosyolog, sosyal hizmet uzmanları, rehberlik, psikolojik danışmanlar arz odaklı hizmet anlayışıyla görevlerine başladılar. Geçtiğimiz sene bir 1.500 kişilik ASDEP personelimiz daha ekibimize katıldı, bugün 3.000 ASDEP personeli sahada, devletimizin yeni yüzü, yeni gücü olacak diye inanıyoruz.

ASDEP personelimiz, 2 kişilik ekipler hâlinde dezavantajlı kesimlerden başlamak üzere hane ziyaretleri gerçekleştiriyorlar. Artık, bu uygulamayla birlikte, ihtiyaç sahibi vatandaşın devlete geldiği değil, devletin ihtiyaç sahibi vatandaşın ayağına gittiği arz odaklı hizmet dönemini başlatmış oluyoruz. Böylece, ailelerimizin, dezavantajlı kesimlerin sosyal yardım ve hizmet ihtiyaçlarını yerinde tespit edeceğiz ve ihtiyaçlarına uygun hizmet modellerini onlara evlerinde sunma imkânı bulacağız.

Bugüne kadar tam 322.000 hanede yaklaşık 800.000'in üzerinde vatandaşımızı evinde ziyaret ettik. Bu rakamlar, Ekim 2017'den itibaren yapılan ziyaretleri kapsamakta. Ailelerimize yönelik elde ettiğimiz bulgular güncel bilgiler edinmemizin yanı sıra, ihtiyaçlar doğrultusunda yeni rehberlik hizmetleri sunmamız açısından da bize yol gösterici bir rehber niteliğinde.

Bu çalışmamız, aynı zamanda uyuşturucu kullanımı konusunda yerinde tespit yapmamız ve etkin mücadele etmemize de çok büyük katkı sunacak diye düşünüyoruz çünkü ASDEP’le birlikte, personelimiz hane ziyaretleri yaptığında elinde bir tablet var, o tablette bilgi işlem sistemi, bilişim altyapısı var ve oradaki sorulardan 2 tanesini sizinle paylaşmak istiyorum. “Hane bilgileri” bölümünde “Yaşadığınız bölgede, çevrede gözlemlediğiniz sorunlar nelerdir?” sorusu altında madde kullanımı ve satışı seçeneği var. Yani biz, bu sorularla birlikte, aldığımız sağlıklı cevaplarla birlikte, bir sosyal risk haritasını da aslında çıkaracağız diye düşünüyoruz.

Yine, “Birey bilgileri” bölümünde “Ayrı yaşama nedenini belirttiniz.” sorusu altında, alkol ve madde kullanımı seçeneği de yer alıyor. Böylece, bölgede, hanede bağımlılıkla ilgili tespitleri yerinde yapmış olacağız ve sosyal risk haritalarını da çıkarmayı hedefliyoruz.

Sayın Başkanım, çok değerli Komisyon üyeleri; Bakanlık olarak üstlendiğimiz diğer bir görev sosyal uyum. Madde bağımlılığıyla mücadelede tedavi kadar tedavi sonrasında sosyal uyum süreci de tedaviden belki de daha büyük önem arz etmekte. Kişinin sosyal hayata yeniden uyumunu sağlamak, yeniden uyuşturucu kullanmaya başlamasının önüne geçmek için sosyal uyum sürecinin çok başarılı bir şekilde, sağlıklı bir şekilde yürütülmesi gerekmektedir. Biz, Aile Bakanlığı olarak, bu konuda aslında çok önemli bir sorumluluk üstlendik ve sosyal uyum çalışmalarına başladık. Aslında Bakanlık olarak bizim üzerimize görev olarak verilen 2 sosyal uyum merkezi açmaktı ama biz, bu konudaki ihtiyacın tespiti sonrasında, geçtiğimiz dönem 4 sosyal uyum merkezini Türkiye genelinde açtık. Bunlardan 2 tanesi İstanbul’da, 1 tanesi Ankara’da ve 1 tanesi de Antalya ilimizde hizmet veriyor bugün. Pilot olarak 2 merkez yerine 4 merkezde çalışmalarımızı başlattık.

Bu birimlerde, sosyal uyum merkezlerinde madde bağımlılığı tedavisini tamamlamış kişilerin yeniden sosyal hayata adapte olmasını sağlayacak sosyal uyum süreçlerinin sağlanmasını hedefliyoruz. Öncelikle, kısa vadeli, uzun vadeli tedavi almış 18 yaş üstü bireylere hizmet verdiğimiz, gündüzlü olarak hizmet verdiğimiz sosyal uyum birimlerimiz, gönüllü olarak gelen vatandaşlara hizmet veriyoruz.

Yine, bu sosyal uyum merkezlerimizden faydalanan kişilerin, gün içerisinde, sosyal olarak hayatın içine katılacaklara aktiviteler yapmalarını sağlayacak, iş, uğraş terapilerini yapmalarını sağlayacak mekânlar oluşturduk.

Yine, faydalanıcıların kişisel gelişimlerine katkı sağlayacak şekilde onlara eğitimler veriyoruz sosyal uyum merkezlerimizde ve yine bize başvuran, sosyal uyum merkezlerimize başvuran kişileri ihtiyaçları doğrultusunda ilgili kurumlara diğer sosyal destekler için de yönlendiriyoruz.

Hizmet veren bu birimlerimizi öncelikli olarak AMATEM’lerin olduğu tüm illerimizde açmayı hedefliyoruz. 2018 yılı içerisinde 40 ilde sosyal uyum merkezi açmayı hedefliyoruz. 2019 yılı içerisinde de 81 ilimizde inşallah sosyal uyum merkezlerini açmış olacağız.

Bu kapsamda, AMATEM bulunan bütün illerde sosyal uyum merkezleri açmak adına Yeşilayla bir iş birliğine gidiyoruz. Önümüzdeki dönemde uyuşturucuyla mücadelede birbirini tamamlayan bu iki önemli hizmet modelinin -AMATEM ve sosyal uyum merkezleri- birbirini tamamlayan hizmet modellerinin entegrasyonu konusunda Yeşilayla sıkı bir iş birliği içerisinde çalışacağız. Yeşilayın kullandığı YEDAM modeliyle birlikte artık sosyal uyum merkezlerimizi YEDAM modeliyle çalışır hâle getiriyoruz ve Yeşilayla birlikte açacağız, bu konuda Yeşilayla birlikte bir protokolün de imza aşamasındayız.

YEDAM, danışmanlık merkezi, Yeşilay danışmanlık merkezleri yine kişilerin psikososyal terapiler aldığı –Yeşilayı dinlemişsinizdir Başkanım- YEDAM’larla birlikte, artık sosyal uyum modelini YEDAM modeliyle birlikte Bakanlığımız açacak, Yeşilay bize bu noktada destek verecek; bizim Bakanlığımızın açtığı merkezlerde beraber işletim sağlayacağız.

Yine, altını çizmek istediğim bir başka husus, Sağlık Bakanlığının Uyuşturucuyla Mücadele Yüksek Kurulu kararıyla birlikte Bağımlılık Tedavisi Hizmet Modeli (BAHAR) denilen bir modelin hayata geçirilmesi planlandı ve Sağlık Bakanlığımızın sorumluluğunda hazırlanan bir yönetmeliğin yayınlanması sonrasında çalışmalar başladı.

Bu modele göre, kişinin tıbbi olarak tedaviyi tamamlamasının ardından altı aya kadar devam eden ve sosyal uyum programına katılmadan önce tamamlaması gereken bir rehabilitasyon süreci var. Bu süreci Sağlık Bakanlığı kendi sorumluluğunda yürütecek, daha sonra da bizim sosyal uyum birimlerimizde bu kişiler yönlendirilecek ve bizim Bakanlığımızın merkezlerinde, sosyal uyum merkezlerinde sosyal uyumlarının sağlanmasını takip edeceğiz. Bu rehabilitasyon programını tamamlayan kişilerin toplumla yeniden bütünleştirilme çalışmalarının yürütüleceği Bakanlığımıza bağlı sosyal uyum merkezlerinde takibi yapılacaktır. Bu uygulamayı hayata geçirdiğimizde inşallah mevcut sosyal uyum birimlerimizin çok daha etkin ve aktif bir şekilde görevlerini ifa edeceklerini düşünüyoruz. BAHAR uygulamasının bu anlamda aktif bir şekilde başlaması bizim sosyal uyum hizmetimizin de daha etkin olması açısından önemli diye düşünüyoruz. Önümüzdeki dönemde bunu hep birlikte sağlayacağız.

Çok Kıymetli Başkanım, değerli Komisyon üyelerimiz; madde bağımlılığıyla mücadelede çocuklarımıza hizmet verdiğimiz çocuk destek merkezlerimiz var, kısa adıyla ÇODEM. Çocuklarımızın bu konuda ayrı bir önemle ve ayrı bir şekilde tedavilerinin, takiplerinin yapılması gerektiğine inancımızdan daha hassasiyetle çalıştığımız bir model. Bizim en değerli varlığımız çocuklarımız, Türkiye’nin geleceği bizim evlatlarımız, çocuklarımız. Onların sağlıklı bir şekilde gelişimlerini engelleyen her türlü bağımlılığa karşı onları korumak zorundayız. Bunun için de işte, bu komisyonun adı Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu olarak değiştirildi, bizim üst kurulumuzun adı çünkü sadece madde bağımlılığı değil çocukları tehdit eden başka bağımlılıklar da var günümüz dünyasında.

Bakanlığımız, korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocukların korunmasını ve onların haklarının güvence altına alınmasını sağlıyor ve takibini yapıyor. Bu ilkeler doğrultusunda 2005 yılında çıkartılmış 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu yürürlüğe girdi, yine hükümetlerimiz döneminde çıkarılan bir kanun ve Çocuk Koruma Kanunu’nun tüm kurumlarca etkin ve verimli bir şekilde uygulanabilmesi, çocuklara yönelik koruyucu ve önleyici hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla 2014-2019 yıllarını kapsayan Çocuk Koruma Hizmetlerinde Koordinasyon Strateji Belgesi yayınlandı. Bu kapsamda Sağlık Bakanlığımız, madde bağımlısı çocuklarımızın tedavi sürecini 13 ilde çocuk, ergen madde bağımlılığı tedavi merkezlerinde, kısa adıyla ÇEMATEM’lerde yürütüyor. Siz zaten Sağlık Bakanlığımızı da dinlediniz. Bu merkezlerde tedavi gören ve korunmaya ihtiyacı olan çocuklarımız Bakanlığımızın takibi altında. Tıbbi tedavisini ve az önce bahsettiğim rehabilitasyon sürecini tamamladıktan sonra Sağlık Bakanlığı tarafından bize yönlendiriliyorlar ve biz de sosyal uyumlarını sağlamak üzere bu çocuklarımızı Çocuk Destek Merkezi adını verdiğimiz ÇODEM’lerimizde takip altına alıyoruz.

Ülke genelinde bugün çocuk destek merkezlerimizin 13’ünü yani ÇEMATEM’lerin bulunduğu illerdeki ÇODEM’lerimizi madde bağımlısı çocuklarımız için özel olarak ihtisaslaştırdık. Bunların 2 tanesi Adana’da, 2 tanesi Antalya’da, 2 tanesi Bursa’da, 2 tanesi İstanbul’da, 2 tanesi İzmir’de, 1 tanesi Manisa’da, 1 tanesi Diyarbakır’da ve 1 tanesi de Gaziantep’te.

Bu kapsamda ihtisaslaşmış ÇODEM’lerde 378 kapasiteyle çocuklarımıza hizmet veriyoruz. 2017 yılında kuruluşlarımıza gelen 865 çocuğumuzun 565’inin rehabilitasyonu tamamladık. Rehabilitasyon sürecini tamamlayan çocuklarımızın öncelikli olarak tabii ki ailelerinin yanına geri dönüşünü istiyoruz. Bir yandan da toplumsal olarak bu çocuklarımızın entegrasyonunun, sosyal uyumunun sağlanmasını da takip etmeye devam ediyoruz; yani biz de ÇODEM’lerden ayrıldıktan sonra da çocuklarımızın takibini Bakanlık olarak sürdürüyoruz.

Bu merkezlerimizi çocuklarımıza yönelik hizmet birimlerimizde geçtiğimiz yıl tamamladığımız dönüşüm doğrultusunda, bu dönüşümü esas alarak yeniden düzenledik. ÇODEM hizmet binalarının yapılarını geçmiş dönemlere göre iyileştirdik, psikososyal destek hizmetlerinin sağlanacağı yeni hizmet binaları oluşturduk ÇODEM’ler bünyesinde ve artık bugün yeni çocuk destek merkezlerimizde villa tipi evlerden oluşan yaşam üniteleri var, çocuklarımızın sosyal hayata yeniden uyumunun sağlanması için iş ve uğraş atölyeleri var, eğitim atölyeleri var, terapi odaları var, hobi bahçeleri, hatta hayvan barınakları ve spor alanlarından oluşan çok güzel fiziksel imkânların yanında her türlü desteğin de verildiği mekânlar hâline getirdik ÇODEM’lerimizi.

Ayrıca, yeni ihtisaslaşmış ÇODEM’lerimizi ÇEMATEM olan illerde ve vaka sayısını esas alarak da yaygınlaştırmaya, ihtisaslaştırılmış ÇODEM’lerimizi de yaygınlaştırmaya devam edeceğiz. Burada yine, az önce de söylediğimiz gibi ÇEMATEM olan illeri ve vaka sayılarını dikkate alarak bu çalışmaları yapıyoruz.

Ben sizlere ÇODEM’lerdeki uygulamalarımızdan da kısaca bahsetmek isterim. Çocuk Destek Merkezimize bir çocuk geldiği andan itibaren özel bir takip altında oluyor evlatlarımız. Çocuğa bir meslek elemanının hemen ataması yapılıyor ve her 10 çocuğumuza 1 danışman ve 1 bakım elemanı da ayrıca görevlendiriliyor. Danışman, çocuğa öncelikle merkezimiz hakkında bilgi veriyor, uyum sürecinin sağlanmasını gerçekleştiriyor çünkü yeni bir hayatın başlangıcı oluyor kısa süreli de olsa çocuklarımız için ÇODEM’ler. Çocuk hakkında yapılacak çalışmaların hepsini bireyselleştirilmiş olarak çocuklarımıza sunuyoruz. ANKA dediğimiz Bireyselleştirilmiş Psikososyal Destek Programı’nı ÇODEM’lerde her çocuğumuzun ihtiyaçları doğrultusunda onlara veriyoruz, bir uygulama planına dönüştürüyoruz bu planı. Merkezimizde görevli diğer meslek elemanlarıyla birlikte uygulama planı oluşturuluyor. Çocuklarımızın yeteneklerine, isteklerine göre sosyal, kültürel, sportif alanlarda mutlaka etkinliklere düzenli katılmalarını sağlıyoruz. Çocukların yine merkezden ayrıldıktan sonraki hayata hazırlanmalarına yönelik de çalışmalar sürdürüyoruz.

Çocuk destek merkezlerimizdeki çocuklarımızın eğitimlerini Milli Eğitim Bakanlığımızla sıkı bir ilişki içerisinde sürdürüyoruz, eğitim süreçlerine de çocuklarımızın mutlaka katılmalarını sağlıyoruz. Eğitim, öğretim sistemi içerisinde çocuğun örgün eğitime katılması eğer riskli ise bunu da dikkate alarak çocuklarımıza merkezlerin içinde oluşturduğumuz sınıflarda bireyselleştirilmiş eğitimler veriyoruz.

Yine, örgün eğitimin dışında kalan çocuklarımız için İŞKUR’la iş birliği içerisinde meslek eğitimine çocuklarımızı yönlendiriyoruz. Ayrıca, bu merkezlerimizde kalan çocuklarımızı Gençlik ve Spor Bakanlığımızla birlikte mutlaka ve mutlaka bir sportif faaliyetin içinde aktif olarak yer almaya da yönlendiriyoruz.

Yine, Diyanet İşleri Başkanlığımızla birlikte çocuklarımıza değerler eğitimi de veriyoruz. Yine, az önce bahsettiğimiz ANKA Çocuk Destek Programı dediğimiz bireyselleştirilmiş psikososyal destek programını da buradaki tüm çocuklarımıza uyguluyoruz. ANKA Programımızın içerisinde neler var? Genellikle travmaya maruz kalmış çocuklar buraya geliyor, yaşadıkları travmanın etkisini ortadan kaldırmak için suç ve madde bağımlılığıyla ilgili davranış değişikliği oluşturmak, kurallı yaşam becerileri kazanmalarını sağlamak, kişilik gelişimlerinin sağlanması ve çocuklarımızı düşünen, kendini

sorumluluğu, ailelerimizin, toplumumuzun, bizlerin sorumluluğu. Çocuklarımızın yine sosyal medya üzerinden önemli risklerle karşı karşıya olduklarının farkındayız ve bu konuda da önleyici çalışmalar yapıyoruz. Bakanlığımız bünyesinde sosyal medya üzerinden çocuklarımızın karşılaştığı risklerin tespiti noktasında sosyal medya çalışma ekibini oluşturduk. Sosyal medya çalışma grubumuz internet ortamında çocuklarımızın maruz kaldığı zararlı içerikleri, ayrıca ihmal, istismar gibi olayları ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla hemen iş birliği içerisinde takip ediyor ve anında müdahaleyi gerçekleştirmek üzere  alışıyor. Çocuklarımızın ilgi alanları arasında yer alan yine dijital oyunlar konusuna da Aile Bakanlığı olarak çok özel bir önem veriyoruz. Bu çerçevede, ulusal ve uluslararası etkinliklerde destek sunuyoruz ve Bakanlık olarak bu etkinlikleri de mutlaka takip ediyoruz. Bilgi güvenliği ve dijital oyunların çocuklarımızın fizyolojik, psikolojik ve zihinsel gelişimlerine etkilerini değerlendiriyoruz ve bilgi güvenliği konusunda çocukların ve aynı zamanda ailelerin, ebeveynlerini farkındalıklarının artırılmasını hedefliyoruz.

Sayın Başkanım, kıymetli Komisyon  yeleri; Başbakan Yardımcımızın Başkanlığında gerçekleştirdiğimiz son Uyuşturucu ile Mücadele Yüksek Kurulu toplantısında mevcut eylem planımızı ve gerçekleştirdiğimiz çalışmalarının sonuçlarını değerlendirdik, bazı prensip kararları aldık. Bu kararlardan bir tanesi, iş birliği yaptığımız kurumların sayısını önümüzdeki dönemde artıracadıız. Bir diğeri, eylem planında yer alan faaliyetlerimizin daha ölçülebilir nitelikte olmasını sağlayacağız. Yine bir diğeri ise eylemlerin izlenmesi ve değerlendirilmesinde kullanılacak kısa, orta ve uzun vadeli ilerleme göstergelerinin belirlenmesi ve bu göstergelerin belirlenmesi gerektiği değerlendirmelerinde bulunduk. İnşallah, bu kapsamda Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nın da güncellenmesini sağlıyoruz. Biliyorsunuz, yüksek kurulumuzun adı Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu olarak güncellendi. Tüm kurumların katkısıyla 2018 yılı Ocak ayında Ulusal Uyuşturucu ile Mücadele Strateji Belgesi ve Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Eylem Planı'nı hazırladık ve bu planımız yayım aşamasında şu an. Yeni strateji belgesi ve eylem planının Bakanlığımız sorumluluğunun yine aynı başlıklar altında güncellenmesini sağladık. Bakanlık olarak bundan sonraki çalışmalarımızı da yine bu çerçevede artırarak, eğitim ve farkındalık çalışmalarını artırarak devam ettirmeyi hedefliyoruz çünkü biz biliyoruz ki önemli olan, çocuklarımızı, gençlerimizi, bireyleri uyuşturucu maddelerin risklerinden korumak, bir kere, onların o maddelere bulaşmasının  n n  almak. Bunun için öncelikli olarak ailelerin bilinçlendirilmesi, farkındalık çalışmalarının çok daha fazla artırılmasını sağlayacağız. Çocuklarımızı uyuşturucu maddenin risklerinden korumak için ne gerekiyorsa, Bakanlık olarak, tüm ilgili paydaşlarımızla, kurum ve kuruluşlarımızla birlikte, önceliğimiz çocuklarımızı korumak, bu zararlı maddelere hiç bulaşmamalarını sağlamak. Bu yönde Bakanlık olarak çalışmalarımızı paydaşlarımızla birlikte sürdürmeye devam edeceğiz.

Biz istiyoruz ki eğitim ve farkındalık çalışmalarımızla birlikte çocuklarımızı, gençlerimizi, geleceğimizi uyuşturucunun etkisinden kurtaralım. Tüm hedefimiz, tüm gayretimiz, tüm emeğimiz geleceğimiz olan gençlerimizi, çocuklarımızı bundan korumak noktasında olacak.

Ben tekrar bana bu fırsatı verdiğiniz için hepinize teşekkür ediyorum.

BAşKAN – Aile ve Sosyal Politikalar Bakanımız Sayın Doktor Fatma Betül Sayan Kaya Hanımefendi'ye çok teşekkür ediyoruz. Çok güzel, uzun, anlamlı, güzel bir konuşma yaptılar, bilgilendirdiler.

şimdi, basın mensubu arkadaşlarımızı dışarıya alalım. Basın mensubu arkadaşlara çok teşekkür ediyoruz.

Milletvekili arkadaşlarımızın katkıları ve soruları olacak.

Şimdi, Sayın Bakanım, biz 26-27 sayfalık bir taslak öneri hazırladık; nihai taslak, nihai öneri değil bunlar. Diğer bakanlıklarımıza ve Başbakan Yardımcımız Sayın Recep Akdağ'a da ilettik. Bu raporlarımız, önerilerimizi özellikle Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı olarak size takdim etmek istiyorum.

Bunları uzun uzun okumayacağım, milletvekili arkadaşlarımızdan mutlaka sorusu olanlar vardır.

Şimdi, sözü çok uzatmadan tekrar bu güzel sunum için teşekkür ediyorum.

İzmir Milletvekilimiz Sayın Kerem Ali Sürekli.

Buyurun Sayın Vekilim.

KEREM ALİ SÜREKLİ (İzmir) – Sayın Bakanım, öncelikle çok teşekkür ediyoruz.

Gayet güzel bir sunumdu, her şey vardı. Bize ileriye doğru ışık tuttunuz, çok da mutlu olduk, umutlandık bu mücadelede kararlı tutumunuzdan dolayı.

Tabii, yaptığımız bütün araştırmalarda gördüğümüz bir hususu ilk önce zikredeceğim. İllerde de biz koordinasyon kurulu toplantılarına katılıyoruz, illeri de takip ediyoruz. Ankara'daki kararlılık, mücadele, tam anlamıyla şu anda illere yansımış değil. Mesela, ben kendi ilimde koordinasyon kurulu toplantısına katıldım. Orada bir kurumun uzantısı bir kuruluş, il müdürlüğü çok iyi ama üç dört tane il müdürlüğü bu konuya daha vâkıf değiller, Bakanlıkla uyumlu değiller. Bu konuda ben illerde de aynı kararlılığın gösterilmesi açısından, taşra teşkilatlarının sıkı takip edilmesi konusunu sizlerden istirham ediyoruz.

Diğer bir konu, bu gördüğümüz mücadelede STK'lerin aktif bir rol üstlendiğini müşahade ettik. Yurt dışı ziyaretlerimizde ise, tamamen, bu işin ağırlıklı olarak sivil toplum örgütleriyle birlikte yapıldığını gördük.

Sizin alanınız, özellikle önleme, engelleme, talebin azaltılması bölümünde, STK'lerle iş birliği konusunda düşünceniz nedir? Bu konuda çalışmanız var mı? Tabii, Yeşilayla yapıyorsunuz, birinci kuruluş o, onun dışındakilerle de konseptinizi alırsak çok memnun olurum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Bakanım.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) – Öncelikle taşra teşkilatının en az Bakanlık merkez teşkilatları kadar bu konuda farkındalığının olması ve işini iyi bir şekilde yapıyor ve yürütüyor olması çok çok önemli. Biz bu konuda Bakanlık olarak hizmet içi eğitimlerimizde, diğer bütün alanlarda olduğu gibi, bu konuda da eğitim veriyoruz ve taşra teşkilatımızın da bu konuda bilinçlendirilmesini sağlıyoruz.

Sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği gerçekten çok önemli, haklısınız. Biz Yeşilayla birlikte yaptığımız iş birliğinde, etkinin ne kadar hızlı ve büyük olduğunu görmüş bir bakanlığız. Sivil toplum kuruluşlarına, Aile Bakanlığı olarak tüm alanlarda; çocuk konusunda, kadın konusunda, farkındalık eğitimleri konusunda iş birliği yapıyoruz. Az önce söylediğim bağımlılık eğitimlerinde iş birliğimiz var, teknoloji bağımlılığından korunma noktasında gene sivil toplumla birlikte bu eğitimleri veriyoruz çünkü sivil toplumun da ayrı bir gücü var, bizim farklı bir kapasitemiz ve gücümüz var. Güçlerimizi birleştirmenin en doğru olduğu inanıyoruz. Aslında Yeşilayla YEDAM modeliyle sosyal uyum merkezlerini açacak olmamız da bu bakış açısıyla gerçekleşti. Onlar da güzel bir hizmet veriyorlar, sosyal uyum sürecine katkı veriyorlar. Biz de sosyal uyum merkezlerimiz aracılığıyla çok fazla insana

dokunuyoruz ve çok hızlı kapasitemizi artırma gücüne sahibiz. Güzel bir modelle hızlı bir şekilde daha fazla gencimize, ailemize dokunacak bir modeli beraber ortaya koymuş olduk. Sivil toplumla iş birliğini güçlendirerek önümüzdeki dönemde yol alacağımız inşallah.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Antalya Milletvekilimiz Sayın Ahmet Selim Yurdakul.

Buyurun Sayın Yurdakul.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Sayın Bakanım, öncelikle güzel ve detaylı sunumunuz için teşekkür ederim.

Biz tabii bu Komisyonu kurarken bunu siyasetüstü bir Komisyon olarak kabul ettiğimiz için, bu madde bağımlılığı konusunda hakikaten nasıl en faydalı katkımızı sağlayabiliriz, onun için çok çaba sarf ediyoruz. Dolayısıyla da bu sistemdeki tüm aksaklıkları elimizden geldiği kadarıyla sizlere ifade ediyoruz ki başarı nasıl elde edilebilir? Çünkü daha önceden de hakikaten bununla ilgili komisyon kurulmuş, strateji belgesi yapılmış ama demek ki farklı bir ihtiyaç da var ki günün gelişmelerine göre ikinci kez komisyon kuruluyor.

Şimdi, “Madde bağımlılığının tedavisi nasıldır?” diye bana bir akademisyen, bir doktor olarak sorulursa, ben şu cevabı veririm, bütün bu incelemeler ve detaylı bilgi alımından sonra.

Birincisi: Danışma merkezleri kurulmalı bir ülkede. İkincisi: Arınma yapılmalı tedavi olarak madde bağımlılığından. Üçüncüsü: Rehabilitasyon merkezleri kurulmalı. Dördüncüsü de sosyal uyum merkezlerinin kurulması gerekiyor.

Şimdi ben bütün bu çerçeveyi değerlendirdiğim zaman, danışma merkezlerinin Yeşilay tarafından YEDAM’da kurulduğunu görüyorum. Ama yeterli midir, eksik midir, o ayrı bir konu. En azından bir kalıp koymak lazım yani, kalıptan sonra eksiklikler tamamlanır.

İkincisi: Arınma. Arınmayı da AMATEM ve ÇEMATEM’lerin yaptığını görüyoruz. Yine ifade ediyorum, eksikleri vardır, yetersizdir, onları artırabiliriz, sorun yok. Ama esas konu şurada Sayın Bakanım: Şimdi, rehabilitasyonu nasıl kuracaksınız, sosyal uyum merkezlerini nasıl kuracaksınız? Yani şimdi rehabilitasyon merkezlerini Sağlık Bakanlığı üstlenmek zorunda. Peki, Sağlık Bakanlığı bu 81 ilde en azından birer tane rehabilitasyon merkezi kurmak zorunda o zaman. Peki, sosyal uyum merkezini de birer tane kurmak zorunda 81 ilde.

Şimdi, bütün bunları değerlendirdiğimiz zaman, benim aklıma şu geliyor, yurt dışına çıktık, gezilerde almış olduğumuz daha önceki bilgilere göre, bu sosyal uyum merkezlerinde ve rehabilitasyon merkezlerinde görev alacak kimlerdir diye bir gözümün önüne geldiği zaman, hemen şöyle diyorum: Sosyolog, pedagog, psikolog, psikiyatrist, sağlık bilimci, iletişimci ve benzeri gidiyor, kaliteyi artırmak için ama bizim şimdi elimizde bu kadar donanımlı personel var mı? Yani ben doktor olarak, olmadığı kanısındayım. Dolayısıyla, biz bunu nasıl aşacağız? Yani rehabilitasyonla sosyal uyum merkezi elemanlarını nasıl kuracağız? Eğer bunları kuramıyor isek o zaman rehabilitasyonla sosyal uyum merkezini acaba birleştirmek mi gerekiyor veyahut da Yeşilaya: “Efendim, siz şunu yapın.” mı demek gerekiyor? Yani bunu çok kritik bir soru olarak kabul ediyorum.

İkincisi: “Sosyal uyum merkezleri” demekle neyi kastediyorsunuz? Yani mesela rehabilitasyon kurulduğunu düşünelim, rehabilitasyon altı ayla on iki ay, “Altı ay-on iki ay o kişi orada rehabilite edildikten sonra sosyal uyum merkezine gelsin.” diyorsunuz, geldi, ne kadar süre, ne yapacaksınız? Yani, mesela, işlem öğreteceğim, işte meslek öğreteceğim falan ama pratikte nasıl yapacaksınız? Yani ne kadar süre uygulayacaksınız? Böyle olduğu zaman mesela altı aylık bir meslek öğretseniz altı, on

iki ay rehabilitasyonda kalıyor, altı ay da şeyde kalacak yani çok uzun bir süre gibi geliyor bana. Yani pratikte pek uygulanabilir değil, bunun çözülmesi gerekiyor. Mesela, BAHAR Projesi diyorsunuz, uygulanmıyor şu anda, Sağlık Bakanımız söyledi.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) – Başlayacak.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Ama Sayın Bakan, hep “başlayacak” deniliyor. Doğru çünkü neden başlanmıyor biliyor musunuz? Ben bunu siyasetüstü olarak söylüyorum, rehabilitasyon merkezlerini tam detaylı kuramadan başlama imkânınız çok zor. Aynı şeyi sosyal uyum merkeziyle birleştirirseniz...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) – İşte, BAHAR Projesi dedikimiz... Ahmet Bey, ben sözünüzü kesmek istemedim ama bitirin isterseniz sonra...

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Ben bitireyim Sayın Bakanım.

Yani teorikle pratik çok farklı. Mesela, şimdi biraz önce sayın milletvekili söyledi, yurt dışında nasıl yapmışlar biliyor musunuz Sayın Bakanım? Rehabilitasyon merkezlerini kuramamışlar. Kimlere kurdurmuşlar? STK'lere, sivil toplum kuruluşlarına. Ama sivil toplum kuruluşları o kadar akredite edilip denetleniyor ki yani kişi eyalet Sağlık Bakanlığının verdiği görevleri tek tek, madde madde yapıyor ve yıl sonunda raporluyor. Yani, onlar bile ancak STK'lerle çözebilmişler. Dolayısıyla buradaki personel sorununu nasıl halledeceksiniz?

Soru 2) “İnternette çocukları koruyoruz.” diyorsunuz, gerçekten de çok güzel projeler oldu, ben de çocuklarımdan biliyorum, teşekkür ediyorum. Ama hakikaten internet gittikçe geliyor yani bunu daha farklı nasıl, hangi metotlar uygulayarak devam ettireceksiniz, bu çok önemli sorun. Çünkü Sayın Başkanım da yurt dışında da veya buradaki toplantılarda ifade etti, örneğin, Docnet denilen bir yapı var internette, her tür her şeyin, uyuşturucu maddeler dâhil satımı, alımı falan yapılıyor; çok enteresan, bu yurt dışında da varmış, aynı şeyi yurt dışında da söylediler. Dolayısıyla çocukları buradan nasıl koruyacağız?

Bir de çocuk derken efendim, yaş olarak kaç kistas kabul ediyorsunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) – 18 yaş altı çocuktur.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – 18 yaş altı.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) – 18 yaş altı kesinlikle ve kesinlikle çocuktur.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Tamam, onu niçin sordum? Yurt dışında bazen şey dediler –hayır, burası için değil- “16 yaş”, “15 yaş” dediler.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) – Yok, biz 18 yaş altını çocuk olarak kabul ediyoruz.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Biz de onun için yurt dışında şu soruyu sorduk: 15 kabul ediyorsanız 15 ile 18 arasını nereye koyacaksınız? Yani onu çocuk mu kabul edeceksiniz? Burada o zaman bizim sorunumuz yok. O zaman 18 yaş için internette korumayı geliştirerek nasıl sağlayacaksınız?

Teşekkür ederim.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANİ FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) – Öncelikle teşekkür ediyorum sorunuz için.

Bu konuda ben Bakan olmadan önce de detaylı bir alışma Uyuşturucu ile Mücadele Yüksek Kurulunda yapılmıştı, benim Bakanlığım süresince de çok detaylı bir çalışma aslında bu Yüksek Kurulda yapıldı. Sağlık Bakanlığının AMATEM, ÇEMATEM’lerle tedavi sürecini yaptığı, daha sonra BAHAR Modeli yeni kurgulanmış bir model, rehabilitasyon modelinin sağlandığı, daha sonra da BAHAR’dan bize yönlendirilecek altı ay kadar bir rehabilitasyon süreci... Yatılı olabilecek merkezler bunlar, Sağlık Bakanımız geri anlatmıştır size ama bizim sosyal uyum merkezlerimiz ayaktan vatandaşların geliþ gittiği ve sosyal uyum süreçleri sağlanana kadar takiplerinin yapılabileceği, gönüllü olarak gelecekleri merkezler olacak. Bizim hekim kısmı Sağlık Bakanlığı, işte oradaki bilgileri almışsınızdır zaten ama sosyal uyum merkezlerimizle ilgili ben size bilgi vereyim. 4 vaka danışmanı çalışıyor bir sosyal uyum merkezimizde, bunlar sosyal çalışmacı; 3 psikolojik danışman çalışıyor, bunlar psikolog; yine danışma yönlendirme personeli; güvenlik personeli; şoför; temizlik elemanı gibi yardımcı elemanlar alışıyor. Bizim bu alanda meslek elemanı açığı yok yani bu alanda istihdam edilecek yeterli sayıda mezun var. Biz de inşallah az önce konuşmamda da bahsettiğim gibi, 40 sosyal uyum merkezimizi 2018 yılı içerisinde açacağız, 2019 sonuna kadar 81 ilimizde sosyal uyum merkezi açmayı inşallah tamamlayacağız. Bu gerçekten ihtiyaç, aynı doğrultuda biliyorum ki Sağlık Bakanlığımız da rehabilitasyon merkezlerini hızlı, ivedi bir şekilde amanın gayretinde; Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu toplantısında bu konular da konuşuldu, size Sağlık Bakanımız detaylı bilgi vermiştir. Bizim açımızdan meslek elemanı açığı yok değerli meslektaşım, kıymetli vekilimiz. Hekimisiniz herhalde?

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Evet.

Ne yapacaksınız sosyal uyum merkezlerinde?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANİ FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) – Sosyal uyum merkezlerinde ayaktan gelecek kişiler ve psikolojik danışmanlık, iş, meslek atölyelerinin olduğu merkezler... Antalya ilimizde var, ben size Antalya ilimizdeki merkezimize davet etmiş olayım bu vesileyle.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Gideceğiz zaten Sayın Bakanım, yarın.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANİ FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) – Öyle mi, yarın mı gidiyorsunuz? Tamam, çok güzel. Ankara’ya mı gidiyorsunuz Antalya’ya mı?

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Antalya-İzmir.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANİ FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) – Antalya’ya gideceksiniz, İzmir’e gideceksiniz, çok güzel. Her türlü rehabilitasyondan sonraki sürecin takip edileceği, gündüzlü merkezler olarak buraları tasarladık. Pilot olarak bize Yüksek Kurul 2 tane açma görevi vermişken ben Antalya’ya, sizin memleketimize de pilot 1 tane ekledim. Geçen bütçede Antalya vekilleri talep etti, ben de dedim “Pilot 2 tane goremim var ama ben 4 taneyle pilot başlayayım.” Pilot uygulamayı 4 taneyle başlattık, 2018’de 40’a çıkaracağız, hedefimiz 2019’da 81’i tamamlamak. İnşallah aynı şekilde Sağlık Bakanlığı da -rakamları sizinle Sağlık Bakanımız paylaşmıştır- onların hedefi de hem AMATEM, ÇEMATEM’lerin sayısını artırmak hem rehabilitasyon modelini hızlıca geliştirip ortaya koymak.

Yatılı merkezlerle ilgili farklı ülke örnekleri incelendi. Belki siz de gittiniz, yurt dışı çalışmalarınızı bilmiyorum ama bizim bu komisyonumuz da birkaç bakan farklı ülkeleri, modelleri incelediği çalışmalar yapmış benden önce, Türkiye için uygun olabilecek modeli ortaya koydular ve bu BAHAR denilen modelle Türkiye’nin rehabilitasyon modeli olarak bu yolda ilerleme kararı

alındı. İnşallah önümüzdeki dönemde hep tedavi, tedavi sonrası bu başarıların dünya genelinde ne kadar düşük olduğunu biliyorsunuz, Türkiye’de dünya ortalamasının üstünde bir başarıyı yakalamış durumdayız. Ama öncelikli olarak gençlerimizi, çocuklarımızı bu beladan korumak yani hiçbir şekilde bulaşmamalarını sağlamak, bu doğrultuda çalışmalarımız daha büyük önem arz ediyor hem İçişleri Bakanımız bilgi vermiştir işte uyuşturucu geçiş bölgesindeyiz hem onu azaltmak hem aileleri bilinçlendirip farkındalık çalışmaları yapmak... Bizim ASDEP programımız gene bu konuda çok önemli bir çalışma olacak düşüncesindeyiz Aile Bakanlığı olarak. Riskli bölgelere gittiğimiz için öncelikle o ailelerin bilinçlendirilmesi noktasında, hane hane aile bilgilendirilmeleri de önümüzdeki dönem bize çok önemli destek sağlayacak diye inanıyoruz. Hedefimiz sivil toplumla da iş birliğini artırarak, ki Yeşilayla bizim sosyal uyum modelimizi birlikte devam ettirecek olmamızın sebebi bu; ortada güzel bir çalışma var, sorun belli, ihtiyacı da beraber daha güçlü bir şekilde giderelim diye YEDAM modeliyle sosyal uyum merkezlerimizi sürdüreceğiz. Bütün sosyal uyum merkezlerimizde YEDAM modeli uygulanacak yapacağımız iş birliğiyle. Bu ay içerisinde, önümüzdeki ay içerisinde iş birliğini imzalıyoruz ve 81 ilde dediğim gibi 2019’un sonuna kadar sosyal uyum kısmını halledeceğiz, 2018’de de 40’a çıkarmış olacağız inşallah AMATEM’lerin olduğu illerde tamamlamayı hedefliyoruz.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Yani YEDAM’la birlikte mi olacak sosyal uyum merkezleri?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) – YEDAM modeli uygulayacağız sosyal uyum merkezimizde.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Mekân olarak?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) – Evet mekânları biz açacağız, Aile Bakanlığı olarak biz işleteceğiz ama onların YEDAM denilen bir modelleri var, Yeşilay da dinlememişsinizdir. Aslında bizim Bakanlık olarak şimdiye kadar açtığımız sosyal uyum merkezlerimizle de benzer bir model ama daha profesyonel bir şekilde çalışılmış YEDAM modelini uygulamayı planlıyoruz önümüzdeki dönem. Devletimizin kapasitesi, daha hızlı bir sosyal uyum merkezi açma gücü ile Yeşilayın da tecrübesini birleştirmeyi hedefleyen bir yeni dönemi inşallah hep birlikte gerçekleştireceğiz.

Yine, çocukların teknolojinin zararlarından korunmasıyla ilgili de güvenli internet çok önemli, öncelikle her evde daha yaygın bir şekilde kullanılması gereken, Ulaştırma Bakanlığımızla, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla biz bu konuda iş birliği içerisinde çalışmalar yürütüyoruz. Farkındalığı arttırmamız çok önemli. Yani teknolojiyi konuşurken hep teknolojinin faydalarından bahsediyoruz, zararları konusunda aileleri bilinçlendirmemiz çok önemli. Biz bu konuda da Aile Bakanlığı olarak yine sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği içerisinde önümüzdeki dönem daha büyük kitlelere inşallah ulaşarak farkındalık çalışmalarımızı artıracacağız. Dediğiniz gibi, büyük faydalarının yanında tehditler de içeren bir alan.

Ben teşekkür ediyorum hassasiyetinizden ötürü.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, biz iki ayrı heyet olarak İngiltere-Londra, Almanya-Berlin ziyaretleri gerçekleştirdik. Ben kendi adıma söyleyeyim; gerçekten o merkezleri de gördükten sonra Türkiye’yle ilgili umudum daha da arttı, daha da güzel şeyler olacak diye düşünüyorum.

Şimdi Çorum Milletvekilimiz İlkse Hanım’a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Vekilim.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Sayın Bakanım, ben de size teşekkür ediyorum yaptıklarınıza, yapacaklarınıza daha doğrusu.

Benim sizden ricam bir anne olarak hassaten Kùltür Bakanlığının da bu Komisyona alınıp ve küçük yaştan itibaren sanatçılarımızın sosyal sorumluluk veya ayni, nakdi yardım karşılığında sahaya inmeleri yani konservatuvarlarımızın da halka açılması, tiyatro kulüplerinin... Ankara'da bile Devlet Tiyatrolarının denetiminde bir tiyatro okulu veya kulübü yok. Dediğiniz çok doğru, talebi önleyip çocuklarımızı bir şeylerle oyalamalıyız. Bu sporla az çok bir yere varıyoruz ama biraz daha kùltürümüz ya da sanat -belki bizim duyarlılığımız- bir şeyden dolayı geri kalmış. Bakan Bey'e biz de iletiriz ama sizin de kurum olarak iletmenizi rica edeceğim.

Teşekkür ederim.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) – Tamam, inşallah.

Biz, kendi kurum çocuklarımız için yani Bakanlığımızın bakmakla yükümlü olduğu, koruma altındaki çocuklarımızın, mutlaka ve mutlaka bir kùltürel, sanatsal aktivitenin içerisinde yer almalarını sağlıyoruz, yine bir spor dalıyla meşgul olmalarını sağlıyoruz.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOğLU KURT (Çorum) – Evet, çok önemli.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) – Benim evlatlarım dediğim çocuklar onlar ama tabii genel olarak Kùltür Bakanlığının da burada yer almasıyla ilgili ben ileticeğim inşallah Komisyonunuza.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOğLU KURT (Çorum) – Sayın Bakanım, hassaten böyle kulüpler ya da özel teşkilatlar var ama insan güvenmiyor çünkü sanat apayrı bir şey; ne öğreniyor ne gidiyor bilmeyince de... Mesela kendim eğitimli olmama rağmen ne verdiklerini bilmediğim yerlere emanet edemiyorum ama bir devletin konservatuvarı altında ya da TRT'nin bir biriminin bağında yani tam bilemiyorum, uzun dönem konuşulabilir belki. Ama yurt dışına konservatuvarlar 4 yaşından itibaren açılıyormuş çocuklara.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) – Burada da küçük yaşlarda alıyorlar ama... Çok bilgili olduğum bir alan olmamakla birlikte benim 7 yaşında konservatuvara giden arkadaşım vardı, çok başarılı olup çok özel yetenekli çocuklar için...

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOğLU KURT (Çorum) – Belki farkındalığı artırmak gerekebilir.

Teşekkür ederim.

BAşKAN – Uşak Milletvekilimiz Sayın Alim Tunç.

Buyurun Sayın Vekilim.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, bugün hep sağlıkta konuştuk, aşağıda da öyleydi. Sizler de bugün Komisyonumuza geldiniz, çok güzel bilgiler verdiniz, öncelikle teşekkür ediyorum.

Benim de üzerinde durduğum, bu sosyal uyum merkezlerindeki çalışacakların nitelikleriyle ilgili bilgi verdiniz zaten. Bir de bizim ziyaretlerimizde özellikle şunu istediler bizden -Millî Eğitim Bakanımıza bunu söyleyemedim ben, sonuna kadar kalamadığım için- ÇEMATEM'lerde olan çocuklarımızın Millî Eğitimle bağının kesilmemesi yani onların bu rehabilitasyon sürecinde okuldan uzaklaşmaları ve açık liseden, açık okuldan mezun olmalarıyla ilgili önlerinde bir yol var aslında ama bu rehabilitasyon sürecinde orada, tıpkı hastalara hastanelerde öğreten gönderdiğimiz gibi o merkezlerde de öğreten görevlendirilmesiyle böyle bir imkân sağlanırsa çocuklarımızın okuldan kopmamaları sağlanmış olacak ve bunun da rehabilitasyonda ve tedavide başarıyı artıracığını söylediler oradaki arkadaşlarımız, gerçekten de öyle.

Bir de bize öz eleştiri yani siyasetüstü burada görüşüyoruz: Sizler gerçekten şu an için çok önemli projelere imza atıyorsunuz, önemli müdahalelerde bulunuyorsunuz ve bir yapı oluşturuyorsunuz ama bir bakanlık değiştiğinde ya da bir genel müdürlük değiştiğinde yani şahıslar değiştiğinde bunlarda aksamalar meydana gelebiliyor. Öyle bir yapı kurmalıyız ki ve gönüllülük esasında olmalı ki... Çünkü devlet memurluğu zihniyetiyle bu işin olmayacağı kanaatindeyim, gördüğümüz örnekler de bu şekilde. Yani tamamen gönüllülük esasına göre bu alımlarda çalışacak insanlarımızın buna yönelik ya baştan konuşup ona göre bunlarla mülakatlar vesaireler yapıp alınmalı yoksa sadece mesai saatleri içinde ilgiyle, bu güzel amaçlarla kurduğumuz merkezlerimizin çok da başarılı olmama şansı var. O nedenle bunu da göz önünde tutup buna yönelik altyapı hazırlamamız gerektiğini düşünüyorum.

Bir de şöyle bir şey: Sizler hem aile hem gençler hem çocuklar hem kadın yani toplumda her noktaya dokunan bir Bakanlıksınız. Burada biraz önce İlksen Hanım'ın söylediği gibi, özellikle uyuşturucuyla mücadelede ortamlar hazırlayan kahvehaneler, lokantalar, işte kafeler, internet kafeler; bunlarla ilgili, bunların meslek örgütleriyle ilgili de bir çalışma yapılabilir veya yapılmalı mı; bunu da söylemek istedim.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Buyurun Sayın Bakanım.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul)

– Evet, Milli Eğitim Bakanımıza ben bu söylediğinizi iletceğim. Biz, ÇODEM'lerimizdeki çocuklarımızın eğitimi noktasında onları mutlaka eğitimin içinde tutmak üzere çalışıyoruz. Örgün eğitime devam edemeyecek durumdaki çocuklarımız için de Milli Eğitim Bakanlığımız bize destek veriyor, bireyselleştirilmiş eğitim noktasında çocuklarımız eğitimlerini sürdürüyor ÇODEM'lerdeki. ÇEMATEM'ler için de ben Milli Eğitim Bakanımızla konuşacağım oradaki durumla ilgili de düzeltmenin yapılması için. “Bu konuda çalışacaklar gönüllük esasında olmalı.” dediniz, çok haklısınız. Biz ASDEP personelimizi alırken müsteşar, müsteşar yardımcısı, bakan yardımcısı düzeyinde mülakatlar yapıyoruz çünkü ASDEP, az önce söylediğim bizim hane ziyaretlerimizi yapan elemanlarımız. Bakanlığımızın, devletimizin aslında sahadaki görünen yüzü; bütün sorunları tespit edip, dertlenip o sorunları çözmeye yönelik her türlü inisiyatifi alabilecek personelimiz. O yüzden yeni aldığımız personelleri gerçekten çok üst düzeyde yaptığımız mülakatlarla dikkatli bir şekilde seçiyoruz. Asla ve asla sabah dokuz, akşam beş mesai anlayışında olan bir Bakanlık değiliz, gece birlere, ikilere kadar Bakanlıkta çalışmalarımız sürüyor.

ALİM TUNÇ (Uşak) – O merkez için ama taşrada da...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul)

– Merkez için söylüyorum. Taşrada da bu konuda da farkındalığı, duyarlılığı artırmak adına sürekli hizmet içi eğitimlerimizle birlikte personelimizi, taşra teşkilatımızı da eğitiyoruz. Bizim özellikle Bakanlığımızın hizmet alanına giren bütün konular gerçekten çok yüksek bir duyarlılık gerektiren, anında müdahaleyi gerektiren, 7/24 esasıyla hizmete açık olmayı gerektiren konular. Bunda da zaman içinde daha güçlü bir yapının kurulmasının sağlanacağını düşünüyorum.

Ben teşekkür ediyorum.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Sayın Bakanım, bir ilave daha... 569 çocuğumuzun rehabilite edildiği, rehabilitasyon merkezlerinden geçtiğiyle ilgili...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) – ÇODEM.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Peki, bunların tekrardan bağımlı hâle gelenlerin ya da bir yıllık, beş yıllık, üç yıllık belirli şeylerde geri dönüşleriyle ilgili bir bilgi var mı?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) – İzlemlerini yapıyoruz, biz takiplerini yapıyoruz çocuklarımızın. Bizden sonra ailelerinin yanına kavuşturulan çocuklarımızı da izliyoruz, kurumlarımızda kalmaya devam eden çocuklarımızı da özel, yakın bir şekilde takip ediyoruz. Yani bizde rehabilite oldu, ailesine teslim ettik, bırakmıyoruz o çocukları, özel olarak izlemeye devam ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

İstanbul Milletvekilimiz Sayın Dursun Çiçek.

Buyurun.

DURSUN ÇİÇEK (İstanbul) – Sayın Başkanım, önce bu verimli çalışmalar için şahsınızda Komisyona, sonra da verdiği bilgiler ve çalışmalar için Sayın Bakanımıza teşekkür etmek istiyorum.

Üç konuda sorum olacaktı. Tabii, Bakanlık alanına girmeyebilir ama diğer bakanların verdiği bilgilere veya buradaki çalışmalara katılmadığım için...

Bunlardan birincisi: Şimdi, tabii, Türkiye'nin coğrafyası, köprü olması, geçiş yolları üzerinde olması dikkate alındığında son on yılda uyuşturucu kullanma oranı Türkiye'de artıyor mu azalıyor mu?

İkincisi: Hangi illerde -ki Diyarbakır ve İstanbul, ben de İstanbul Milletvekiliyim- ön plana çıkıyor? Bu oranlar yüksek, bunun sosyal, ailevi veya eğitimsel bir gerekçesi var mı? Taslak raporda “yüzde 41 işsiz” diye bildiriliyor. Dolayısıyla bunların çözümünde, tedavisinde önleyici tedbir olarak bu faktörlerin de dikkate alınması gerekmiyor mu?

İkinci sorum: Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanımızın bu FETÖ terör örgütüyle ilgili bir “Haşhaşi” benzetmesi var. Akıl ve bilim dışı yöntemlerle gençlerimizi istismar eden FETÖ gibi suç örgütleri ve cemaatlerin beyin yıkama süreçlerinde uyuşturucu kullandığı yönünde Bakanlığımıza ulaşan bir bilgi var mı? Yani zaman zaman bana da soruyorlar. “Devlet almış, okutmuş, pilot yapmış, general yapmış, bu adam nasıl olur da böyle yeteneksiz, eğitimsiz bir kişinin fedaisi hâline gelir?” diye sorular soruyorlar, burada da şüphelenmekte haklıyız sanırım. Sorgulamayan, eleştirmeyen “Hayatta en hakiki mürşit, yol gösterici bilim.” diye düşünmeyen gençlerin madde bağımlılığı için istismara açık bir hâle geldiğini düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Bakanım.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) - Size teşekkür ediyorum.

Bizim şu an yaptığımız Türkiye üniversite gençliği profil araştırmasının sonuçları inşallah bu konuda bize bilgi verecek. Bizim şu an elimizde bu konuda veri yok. Bilmiyorum, önceki Bakanlarımız bu konuda veri paylaştılar mı, sizin var mı Sayın Başkanım?

BAŞKAN - Sayın Bakanım, şimdi 2011'de yapılan TUBİM'im çalışmaları var. Avrupa uyuşturucu raporuna göre Avrupa'da hayatı boyunca 1 kez uyuşturucu kullananlarda oran yüzde 5,2 civarında, yüzde 5'in üstünde Türkiye'de de bu oran TUBİM'im raporuna göre yüzde 2,7. En son yapılacak çalışmalar, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımızın, Millî Eğitim Bakanlığımızın yapmış olduğu yeni bir çalışma var gençlerle ilgili; daha henüz kamuoyuyla paylaşmadılar.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) - Genel olarak araştırma yapma İçişleri Bakanlığının görevinde, genel araştırmayı da İçişleri Bakanlığımız yapıyor, yapacak. Biz gençlik üzerine bir araştırma yaptık, üniversite gençliğini yaptık. Ortaöğretim çağı için de şu anda Millî Eğitim Bakanlığımızla birlikte sahadayız, gençlik araştırmamızın da analizleri sürüyor hâlâ.

BAŞKAN – En riskli iller de 15 ilin içerisinde mesela, Sayın Bakanım İstanbul’da Bağcılar, Ankara’da Altındağ, Mersin’de Tarsus, Adana’da Seyhan, İzmir’de Konak, Antalya’da Muratpaşa gibi böyle gerçekten riskli, haritada kırmızıyla gösterilen illerimiz var. Bununla ilgili hem arzın önlenmesi hem de talebin önlenmesi noktasında İçişleri Bakanlığının çok ciddi yakalamaları da var.

DURSUN ÇİÇEK (İstanbul) – Tabii, coğrafya değişmeyeceğine göre bu sorun Türkiye’nin temel sorunu olmaya devam edecek. Dolayısıyla tedavi edici önlemlerden ziyade önleyici tedbirlerin çok daha hayati önemde olduğunu düşünüyorum.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) - İşte bunun için de ASDEP projemizle birlikte, Aile Sosyal Destek Programı’yla birlikte riskli bölgelerdeki, 81 ilimizde öncelikli olarak riskli bölgelerdeki haneleri ziyaret ediyoruz. Sosyal risk haritasını ortaya koyma yolunda yaptığımız önemli bir proje. İnşallah, koruyucu önleyici hizmetler alanında yaptığımız başarılı bir çalışma olacak ASDEP.

DURSUN ÇİÇEK (İstanbul) - Tabii Türk Silahlı Kuvvetleri kaynaklı bir milletvekiliyim. Erkek vatandaşlarımız askere geliyor 20’li yaşlarda ve onların ilk tespitinin yapıldığı yer de orası. Onlarla bilgi paylaşımı ve eğitim konusunda bir iş birliğiniz var mı?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) - Silahlı Kuvvetlerimizle birçok konuda eğitim alanında iş birliği çalışmalarımız mevcut. Silah altına alınan er ve erbaşlara eğitimler veriyoruz farklı alanlarda. Bakanlık olarak iş birliğimiz mevcut.

BAŞKAN - Tabii, şimdiye kadar yaptığımız çalışmalarda Sayın Bakanım şunu gördük: Gerçekten, Türkiye’nin çok önemli bir hedef ülke hâline getirildiği ortada. “Darknet” dediğimiz, “derinweb” dediğimiz birtakım internet yollarıyla internetten sipariş veriliyor, evinize kadar kargoyla geliyor. Şimdi binlerce, milyonlarca kargonun bir şekilde gözden geçirilmesi, onların kontrol edilmesi gerekiyor. Bu sorunun aynısını Londra’daki ve Berlin’deki yetkililere de sorduk. Bununla ilgili ellerinde çok somut önleyici bir tedbir yok “Bütün kargoları gözden geçiremeyiz. Ancak randomize birtakım kargoları alıp onları inceliyoruz, bakıyoruz.” diyorlar. Ulaşım noktasında internet alınan tutun da bu da “darknet”in özellikle “derinweb”in çok yaygın kullanıldığı... Bir de yeni sentetik uyuşturucular var malum, onları da çok küçük paketler hâlinde rahatlıkla insanlara ulaştırdıkları söyleniyor.

DURSUN ÇİÇEK (İstanbul) – Haşhaşı benzetmesinin alt yapısı var mı, bir bilgisi var mı yoksa sadece benzetme mi, Cumhurbaşkanı için söylüyorum.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) - Önce TSK’yle ilgili eğitimler konusunda bir kısa bilgi vereyim.

Yaklaşık her yıl er ve erbaşlara toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimleri veriyoruz. Yine, aile eğitim programları, ki bağımlılıkla mücadele de bu aile eğitim programlarımız içerisinde bir başlık. 1 milyon kişiye verdiğimiz bu eğitimin 300 binden fazlası, Türk Silahlı Kuvvetleriyle yaptığımız iş birliği içerisinde TSK’deki askerlerimize verilmiş durumda. Sıkı bir iş birliği içerisinde, önümüzdeki dönemde daha büyük bir iş birliğiyle sayıları artırılarak çalışmalarımızı devam ettireceğiz.

Haşaşailikle ilgili orada bir uyuşturucu madde yani o insanların beyinlerini kiraya vermesi normal üstü bir durum. Bir hekimim ben yani böyle bir durum normal değil, bir kere onun altını çizmek lazım. Ama uyuşturucu madde ama farklı yöntemlerle bilmiyorum ne şekilde bu insanlar bu hâle getiriliyor ama yıllarca beyin yıkama yöntemleriyle bu insanların gerçekten akıl dışı işler yaptığı, kendi milletine, kendi vatanına ihanet ettiği, milletin parasıyla, milletin vergileriyle alınmış silahlarla kendi vatandaşını katledebildiği bir durum yaşadık 15 Temmuz darbe davasında.

şimdi, mer Halisdemir davasında da karar açıklanacak, bir taraftan aklım da orada, oraya gitmeyi hedefliyordum bugün ama maalesef biraz uzadı, beklediğimden daha uzun oldu bu Komisyon. Karar açıklanacak, inşallah, bu hainlere, bu teröristlere hak ettikleri cezayı hukuk önünde en ağır şekilde yargımız verecektir, güvenimiz sonsuz ve bir daha bu milletin istikbaline, istiklaline hiçbir terör örgütünün bu şekilde kastedememesi için de hep birlikte milletçe iş birliği içerisinde, dayanışma içerisinde çalışıyoruz. Yüce milletimiz 15 Temmuz gecesi bu ihanet şebekesine ve bunları kullananlara çok büyük bir ders vermiştir; onun altını çizmek isterim. Bütün dünya aslında 15 Temmuz sonrası kendine gelmekte zorlandı. Nasıl olur da silahsız vatandaşlar tankların önünde durur, helikopter ateşlerinin altında korkusuzca dimdik bir şekilde durur, nasıl olur da bir Cumhurbaşkanının ağırısıyla milyonlar sokaklara akar ve istikbaline sahip çıkar? Artık ben dünyanın her tarafında darbelerin farklı değerlendireceğini düşünüyorum çünkü milletimizin gösterdiği cesaret, fedakrlık, kahramanlık rneği aslında başka milletlere de çok güzel bir örnek oldu ve onlara da cesaret timsali olarak örnek olmaya da devam edecek. Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak ne Türkiye’de ne dünya üzerinde diye düşünüyorum.

Ben bu uğurda şehit olmuş, bu vatanın bekası için, milletimizin geleceği için, vatanımızın bölünmez bütünlüğü için şehit olmuş tüm şehitlerimizi rahmetle, minnetle bir kez daha hepinizin huzurunda anmak istiyorum. Ömer Halisdemir davasının kararı da bugün biraz sonra açıklanacak .

DURSUN ÇİÇEK (İştambul) – Bütün dileklerinize katılıyorum ama yani böyle bir sorunu yaşamış Türkiye ve bir Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı olarak -çocuklarını bu terör örgütünden kaptırmış, beyinleri yıkanmış- bunların incelenmesi, araştırılması, benzer sorunlarla ileride karşılaşmamak için tedbir alınması sizin görev alanınızda değil mi Sayın Bakanım?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İştambul) - Bu, aslında bu tür incelemelerin, sosyolojik incelemelerin, önümüzdeki dönemde üniversitelerle birlikte akademik çalışmaların yapılacağına inanıyorum ben. Biz Aile Bakanlığı olarak generimizin geleceğe güvenle hazırlanmaları için, ailelerimizin birliği, beraberliği için her türlü çalışmayı yapıyoruz, terör örgütünün her türlü tehdidinden ailelerimizi korumak üzere de... Zaten bir taraftan güvenlik güçlerimiz bir taraftan bütün Hkmetimiz şu anda el birliği içerisinde çalışıyoruz. Aile Bakanlığı olarak ailenin sağlam temeller üzerinde kurulu olması, birliğinin, bütünlüğünün korunması ve devam ettirilmesine yönelik çalışmalarımızı çok geniş bağlamda anlatabilirim ama bugün Uyuşturucu Komisyonundayım, buradayım.

ASDEP yine Aile Sosyal Destek Programı’mızı, özellikle riskli ailelere yönelik Hkmetimizin geliştirdiği, Bakanlığımızın geliştirdiği aslında yeni bir sosyal politika anlayışının devreye konduğu bir dönüm noktası olarak görüyoruz. ASDEP projesiyle ailenin bütün ihtiyaçlarının yerinde tespit edildiği ve sorunların yerinde giderildiği ve ailelerin takibinin de yapılacağı yeni bir dönemi açmış olduk. Önümüzdeki dönemde ailelerin güçlendirilmesi adına ASDEP projemizin artarak, yaygınlaşarak devam etmesiyle çocuklarımızın her türlü ihmalden, istismardan korunması, geleceğe güvenle hazırlanmaları,

kadınlarımızın güçlendirilmeleri, şiddetten kadınlarımızın korunması, destek mekanizmalarımıza vatandaşlarımızın daha kolay ulaşması gibi farklı farklı birçok başlıkta ailelerimizi güçlendireceğimize inanıyoruz ASDEP'le birlikte.

Ben teşekkür ediyorum tekrar.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Kilis Milletvekili Sayın Mustafa Hilmi Dülger.

Buyurun Sayın Vekilim.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) - Sayın Bakanım, teşekkür ediyoruz güzel sunumlarınız için.

Birkaç noktada, arkadaşlarımız da belirttiler de... Bir kere gönüllülük esastır, 657 mefhumuyla bunun çözülemeyeceğine hemfikiriz.

Ben bir şey sormak istiyorum: ASDEP elemanlarımız hangi statülerde? Şu bakımdan yani sözleşmeli mi, memur mu?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) - ASDEP elemanlarımız hizmet alım ihalesiyle alınmış elemanlarımızdı. Şimdi, yeni taşeronla kadro uygulamasıyla bunlar kadrolu hâle geldiler.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) - Bunların görevde yükselme, liyakat, başarı sistemini bu yöne aktarmamızda yarar olacağına inanıyorum. Yani gönüllülüğe doğru kaydırıldığında daha çok verimli olanların daha hızlı yükseleceğine dair...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) - Siz tam “Memur şeyine kaydıralım.” diyorsunuz.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) - Hayır, öyle değil yani bir gönüllülük esasında nasıl çalıştırılırsa... Bunu başka bir şeye dayandıracağım.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) - Bakın, biz ASDEP personelimizi çok özel seçerek aldık, önce onu ifade edeyim Sayın Vekilim. Gerçekten hizmet aşkı olan, vatanına hizmeti bir görev olarak bilen ve aşkla bu işi yapacak kişileri seçmeye özen gösterdik, gayret ettik. Ben hizmet içi eğitimlere katılıyorum ama Antalya’da gerçekleştirdiğimiz ASDEP eğitimi bambaşkaydı. Gerçekten gencecik, pırıl pırıl, iyi yetişmiş gençlerimiz bir an önce sahada milletimize ulaşmak için heyecanla bekler şekilde eğitimde beraber olduk. Çok özel seçerek gerçekten hizmet aşkıyla dolu kişileri almaya mesleki olarak da...

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Üniversite... Herhangi bir üniversite?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) - Hepsini üniversite mezunu. Sosyolog, psikolog, sosyal hizmet uzmanı, rehberlik ve psikolojik danışmanlık mezunları yani mesleki anlamda bu incelemelere uygun kişileri seçtik.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) - Bunu niçin söylüyorum? Şimdi, yaptığımız seyahatlerde bazı kurumlarda böyle çok başarılı elemanlar üzerinden herkes... Mesela, İstanbul Müftülüğünde Kadıköy’deki bir imamdan bahsediliyor ama bir kişi, okullardaki öğretmenlerden bahsediliyor, bunların hepsi de memur. Dolayısıyla 657’ye göre saati bittiği vakit gözü serviste olan bir insanla bu sorunu çözmemizde biraz zorlanacağız. Onun için söylemişim.

İkincisi, bütün bu olayı bir hastalık olarak -siz de bir hekimisiniz- ele aldığımızda, bu hastalığın önleyici tedbirleri tabii ki -içimizde hekim olanlarımız var- çok daha ucuz ve çok daha kalıcı sonuçlar içeren bir yöntemdir. Hastalığa bulaştıktan sonra tedavinin hem başarı şansı düşük hem de sizlerin de bildiği gibi, geri dönüşümü mümkündür.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) - Yeni işe giriyorlar. Bunların hepsiyle sahada dokunma hâlindeyiz. Dolayısıyla liyakat, başarı, onları bir motivasyon içerisinde sürükleyecektir.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Vekilim, sağ olun.

Şimdi, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımızdan katılan üst düzey katılımcılar var. Kayıtlara girmesi açısından onları da okuyorum: Müsteşarımız Sayın Aysel Kandemir, Müsteşar Yardımcımız Sayın Hakkı Öztürk, Aile Toplum Hizmetleri Genel Müdürümüz Sayın Muhammet Örnek, Çocuk Hizmetleri Genel Müdürümüz Selahaddin Güven.

Teşekkür ediyorum katıldıkları için.

Sayın Bakanım, şimdi, biz bir rapor hazırlayacağız, bir iki ay sürecek. Yani sizinle bu son toplantımız. Kapanışı yapmış olacağız çünkü üç aylık süremizi doldurduk. Antalya, İzmir ziyaretlerimizden sonra artık raporları hazırlamamız gerekiyor.

Bu manada 2017 TUGVA ve bu 33 üniversite üzerinde ortaöğretimle ilgili yüksek kurulda da göreviniz var, üyesisiniz. Bu ne zaman açıklanacak? Biz bunları raporlarımıza dercedebilecek miyiz, raporlarımıza yazabilecek miyiz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) - TUGVA şu anda çalışılıyor. Ortaöğretimin de 2018 sonunda ancak çalışması bitecek. Daha analizleri başladı yani o da 2018 sonuna doğru ancak kamuoyuyla paylaşabileceğiz.

BAŞKAN – Peki, sizde bir ön kanaat oluştu mu?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) - Raporumuzun şu an analizi yapılıyor yani çalışmalar henüz bitmiş değil. Sizinle yani şu an için paylaşabileceğim bir şey yok, analiz sonrası ancak paylaşım yapabileceğim için, şu an yok.

BAŞKAN – Tamam. O zaman biz bu raporlarımıza bunları derceodemeyeceğiz herhâlde yetişmeyeceği için.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) – En azından çalışıldığını dercedebilirsiniz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamam.

Sayın Bakanım, bir de hatırlarsanız, geçen sene erken yaşta evlilik nedeniyle cezaevine düşmüş anne mağdur, çocuk mağdur... Bununla ilgili bir yasa gelmişti, sonra geri çekildi. Şimdi, bu gönüllü olarak evlenmiş, rızayla evlenmiş olan ama şu anda cezaevinde -25 yaşında- olan gençlerin -anneler de 25 yaşında, 20 yaşında- çocukları büyümüş, bazıları uyuşturucuya da bulaşmış, maddi olarak da çok ciddi sıkıntılılar. Bu konuyla ilgili kamuoyundan bize sürekli -mutlaka size de- geri dönüşümler oluyor. Son olarak bu konuyla ilgili söyleyeceğiniz, ekleyeceğiniz... Babasız, ailesiz, parçalanmış ailelerde yetişen çocuklar da uyuşturucuya...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) – Biz, korunmaya, bakıma ihtiyacı olan tüm toplum kesimlerine ulaşmak üzere çalışıyoruz. Kadınları güçlendirici, çocukları eğitim hayatının içinde tutucu çalışmalar yapıyoruz. “Sosyal, ekonomik destek” dediğimiz bir destekle 108 bin ailemizi destekliyoruz. Özellikle, ekonomik yoksunluğu olan, eşi cezaevinde olan çocuklarıyla kalmış kadınları, bunları destekliyoruz ki çocuklar ekonomik yoksunluk nedeniyle kurum bakımına geçmek zorunda kalmasin. Eğer bir annenin çocuklarına bakmaya kapasitesi, gücü yetecekse ama ekonomik yoksunluk nedeniyle bunu gerçekleştiremiyorsa

12.04.2018

T: 15

O: 1

bu aileyi, bu anneyi destekliyoruz ki o çocuklar bir aile ortamında, yuvasında büyüsün diye. Her türlü desteğimiz bu ailelerimiz için de aynı Şekilde geçerli. Biz el uzatılmadık, yardım almadık bir ihtiyaç sahibi bırakmamak üzere çalışıyoruz. Bütün sosyal politikalarımız bu yönde.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAşKAN – Teşekkür ediyoruz.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanımız Sayın Doktor Fatma Betül Sayan Kaya Hanımefendi'ye bu önemli sunumları için çok teşekkür ediyoruz.

15'inci toplantımızı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 17.12

